

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyň JUDr. Naděždy Treschlové a JUDr. Hany Kadaňové ve věci žalobce: X, nar. X, bytem X, zastoupen Mgr. Janem Šmídem, advokátem, se sídlem Jugoslávská 620/29, Praha 2 – Vinohrady, proti žalované: **Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky**, se sídlem Orlická 2020/4, Praha 3, IČ: 411 97 518, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 13. 10. 2021, č.j. VZP-21-04294906-A45B, sp.zn. S-ZP-VZP-19-02125254-S4G7,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

- [1] Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhal přezkoumání a zrušení rozhodnutí žalované ze dne 13. 10. 2021, č.j. VZP-21-04294906-A45B, sp.zn. S-ZP-VZP-19-02125254-S4G7 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaná zamítla odvolání žalobce proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 9. 8. 2021, č.j. VZP-21-03354688-S4G7, sp.zn. S-ZP-VZP-19-02125254-S4G7 (dále též „prvostupňové rozhodnutí“), jímž byla zamítnuta žádost žalobce o souhlas s úhradou nákladů na zdravotní služby – protonovou radioterapii – v souvislosti s karcinomem prostaty, který byl žalobci diagnostikován.
- [2] Žalobce v podané žalobě uvedl, že mu byl diagnostikován karcinom prostaty. Lékaři doporučili žalobci podstoupit protonovou léčbu (radioterapii), a to konkrétně ve stanovisku ze dne 5. 4. 2019 X, z Komplexního onkologického centra Nemocnice na Bulovce ve spolupráci ve Všeobecnou fakultní nemocnici a Thomayerovou nemocnici s poliklinikou („KOC Bulovka“), dále ve stanovisku ze dne 5. 4. 2019 X, vedoucího lékaře

Shodu s prvopisem potvrzuje M. T., DiS.

radioterapie Onkologické kliniky 2. Lékařské fakulty Univerzity Karlovy („LF UK“) a Fakultní nemocnice v Motole, dále ve stanovisku vydaném v rámci Multidisciplinárního indikačního semináře, který se konal dne 3. 5. 2019, lékaři X, X, MBA, X a X. Protonová terapie byla žalobci doporučena také X ze společnosti Proton Therapy Centre Czech („PTTC“) ve zprávě ze dne 8. 4. 2019. Žalobci byla protonová léčba doporučena i ze strany lékařů Komplexního onkologického centra Fakultní nemocnice v Motole („KOC Motol“) ve vyjádření ze dne 7. 6. 2019 (X, MBA – přednostka KOC Motol a X, Ph. D., vedoucí lékař radioterapie KOC Motol). Žalobce uvedl, že KOC Bulovka a KOC Motol patří mezi tzv. komplexní onkologická centra se zvláštním statutem podle ustanovení § 112 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, ve znění pozdějších předpisů („zákon o zdravotních službách“). Rovněž pak odkázal na aktuální stanovisko X, z roku 2021, které si obstarala sama žalovaná. Ze všech těchto lékařských stanovisek a vyjádření vyplývá, že by léčba fotonovou radioterapií vedla k většímu ozáření zdravých tkání žalobce než v případě léčby protonovou radioterapií.

- [3] Žalobce dále v žalobě uvedl, že jeho žádost o úhradu protonové léčby z veřejného zdravotního pojištění byla nejprve rozhodnutím žalované ze dne 29. 7. 2019 v celém rozsahu zamítnuta. Žalobce proto podal odvolání, které bylo rozhodnutím ze dne 21. 8. 2019 zamítnuto. Žalobce poté podal žalobu, které Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 16. 1. 2020, č.j. 11Ad 15/2019-67 vyhověl a zrušil jak rozhodnutí o odvolání, tak rozhodnutí správního orgánu I. stupně a věc vrátil žalované k novému řízení. Žalovaná následně vydala nové prvostupňové rozhodnutí ze dne 29. 4. 2020, kterým opět žalobcovu žádost zamítla. Žalobce proto opět podal odvolání, které bylo rozhodnutím ze dne 2. 7. 2020 zamítnuto. Žalobce proto opět podal správní žalobu, které soud rozsudkem ze dne 4. 2. 2021, č.j. 11Ad 10/2020-77, opět vyhověl a tehdejší napadené rozhodnutí zrušil a vrátil žalované k novému projednání. Z uvedeného tedy dle žalobce vyplývá, že žalovaná i přes jednoznačné závěry zdejšího soudu hledá stále nová a nová tvrzení, která mají podporovat její zamítavý postoj k protonové léčbě karcinomu prostaty. Uvedl, že tentokrát žalovaná založila své rozhodnutí na tom, že: 1) protonová radioterapie nebyla žalobci řádně indikována; 2) protonová a fotonová radioterapie jsou v případě žalobce léčbou *lege artis*, přičemž protonová terapie představuje z hlediska finanční nákladnosti pro systém veřejného zdravotního pojištění nejméně dvojnásobnou zátěž oproti terapii fotonové.
- [4] Žalobce nejprve namítal, že žalovaná klade nezákonné požadavky na indikaci protonové léčby, které však nemohou být překážkou přístupu žalobce k bezplatné zdravotní péči. Namítal, že žalovaná v rozporu s ustálenou judikaturou Městského soudu v Praze hodnotila žádost žalobce dokumenty (Výzva Ministerstva zdravotnictví zveřejněná ve Věstníku č. 5/2014; dále Věstník MZ ČR č. 4/2015; Smlouva o spolupráci ze dne 27. 4. 2014; Dodatek č. 15 ke Smlouvě o poskytování a úhradě hrazených služeb č. 1608X002 ze dne 29. 6. 2016; Standardy radiační onkologie vydané Společností radiační onkologie, biologie a fyziky), které nemají sílu zákona. Dále v tomto žalobním bodu uvedl, že žalovaná pod záminkou nutnosti dodržování právních předpisů, aniž by však v nich pro to existovala dle žalobce reálná opora, preferuje bezvýhradné splnění určitých pravidel, které sama považuje za ideální (a jediný možný) scénář doporučení protonové léčby konkrétnímu pacientovi, čímž odmítá jakékoliv další alternativy, které nejenže neodporují zákonné úpravě, ale zároveň zohledňují nutnost přijmout pro pacienta ten nejvhodnější léčebný postup v co nejkratším čase. Žalovaná dle žalobce brojí proti tomu, aby se na indikaci protonové léčby podíleli odborníci z více KOC, přičemž bez zákonné opory požaduje, aby se tohoto procesu účastnily všechny složky z jednoho KOC. Zdůraznil

zejména, že žalovaná zcela nekriticky vychází z přípisu X, který není vedoucím ani zástupcem vedoucího KOC Bulovka a který reagoval na dotazy žalované k nastavení systému ve „Fakultní nemocnice Bulovka“, nikoliv za KOC Bulovku. Na základě zjištění z tohoto přípisu pak žalovaná dovozuje vadnost doporučení X, ke kterému nadto žalovaná uvedla, že k němu nelze přihlížet z toho úvodu, že jej měla učinit bez vědomí kolegů z Ústavu radiční onkologie ve Fakultní nemocnici Bulovka. Žalovaná nakonec dle žalobce odmítla přihlédnout ke stanoviskům KOC Motol s tím, že indikace byla svěřena poskytovateli zdravotních služeb, nikoliv jeho konkrétním pracovníkům. K argumentu žalované, že porušení zákonné povinnosti vést zdravotní dokumentaci způsobuje vadnost doporučení k protonové radioterapii, uvedl, že s tímto nesouhlasí. Dle názoru žalobce tak žalovaná přistupuje k zákonné úpravě indikace protonové léčby značně formalisticky. Shrnutí proto, že veškerá zdravotní dokumentace, která byla žalované předložena, byla vystavena řádně příslušnými subjekty, a proto nemá žalobce důvod o ní pochybovat.

- [5] Žalobce dále namítal, že revizní lékaři nejsou oprávněni indikaci protonové léčby věcně přezkoumávat stanoviska lékařů, která byla připojena k žádosti, tj. se ani nemohou sami vyjadřovat k tomu, zda doporučená anebo jiná léčba je nebo není pro žalobce *lege artis*. Poukázal na to, že u zdravotních výkonů označených v příloze č. 1 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 48/1997 Sb.“) písmenem „Z“ není dána jakákoliv přezkumná a diskreční pravomoc revizních lékařů k předpokládaným doporučením. Uvedl, že žalovaná se snaží uplatňovanou přezkumnou pravomoc svých revizních lékařů dovodit z obecného principu hospodaření s veřejnými prostředky, což však dle žalobce nemůže obstát, neboť na poli veřejného práva platí zásada, že „*smí činit jen to, co je dovoleno*“, když zákon stanoví jasné podmínky pro úhradu této léčby (a zároveň vylučuje další přezkum) a když revizní lékaři nemají dle žalobce dostatečné odborné znalosti a zkušenosti, aby mohli kvalifikovaně zhodnotit stanoviska specialistů na onkologická onemocnění.
- [6] Dále uplatnil námitky k závěru žalované, že fotonová radioterapie má být v jeho případě léčbou *lege artis*. Upozornil především na to, že žalovaná vycházela při svém závěru ze stručného doplňujícího stanoviska X, které ale takto nelze vykládat. Zdůraznil také, že žalovaná na jednu stranu odmítá, že by se paní profesorka mohla podílet na indikaci protonové léčby žalobci, resp. že nezhodila u žalobce optimální způsob léčby (tj. neprovedla zhodnocení zdravotního stavu žalobce), přičemž po celou dobu řízení proti závěrům X žalovaná brojila z důvodu jejich obecnosti, avšak najednou nekriticky z názoru X vychází. Dále žalobce namítal, že sdělení X je nutné vnímat v kontextu celého jejího vyjádření, ve kterém se tato lékařka podrobně zabývá úvahami, které ji vedle k indikaci protonové léčby žalobci, a to odkazem na odbornou literaturu, jakož i na zdravotní stav žalobce. Dle žalobce se žalovaná měla na X obrátit se žádostí o doplnění/objasnění jejího tvrzení. V této souvislosti pak žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2021, č.j. 1 Ads 507/2020-78, ze kterého vyplývá, že již v závěru o indikaci protonové léčby je implicitně obsaženo, že jiné způsoby léčby nebyly shledány pro pojištěnce vhodnými, tedy *lege artis*. Dle žalobce tak nebylo v řízení bez důvodných pochybností prokázáno, že mohl postoupit také fotonovou radioterapii, jak tvrdí žalovaná.
- [7] Rovněž namítal porušení zásady materiální pravdy a zásady vyšetřovací, neboť napadená správní rozhodnutí nemají oporu ve správním spisu. Žalovaná dle žalobce řádně nezjistila okolnosti indikace protonové léčby žalobci, ačkoliv dospěla k závěrům, které jsou v rozporu s doporučeními založenými ve spisu. Uvedl, že s doporučujícími stanovisky

k protonové radioterapii se žalovaná vypořádala tak, že: (i) indikace X ze dne 5. 4. 2019 nebyla vydána v souladu se standardy sdělenými X, které se mají dodržovat ve FN Bulovka; (ii) stanovisko X, ze dne 5. 4. 2019 a doporučení ze dne 7. 6. 2019 podepsané X, MBA, a X, nejsou vydány ze strany FN Motol, resp. KOC Motol; a současně (iii) nebylo v případě žalobce provedeno zhodnocení optimálního způsobu léčby karcinomu prostaty, aniž by v řízení prokázala, že podmínky indikace protonové léčby sdělené X odpovídají praxi indikace protonové léčby v období, kdy byla tato žalobci doporučena (tj. před více než 2 lety), že X, jako tehdejší vedoucí KOC Bulovka, skutečně nebyla zapojena do procesu schvalování protonové radioterapie, a že X a X neměli jednat za FN Motol, resp. KOC Motol, třebaže jsou pracovníky tohoto zařízení. Dále žalovaná dle žalobce pominula, že protonová léčba byla žalobci doporučena právě na základě zapojení odborníků z více KOC, a proto nebyl dodržen striktní postup, který popisuje v napadeném rozhodnutí. Dále pak žalovaná dle žalobce pochybila, když na základě jeho věcných a důvodných námitek neoslovila X se žádostí o vysvětlení jejího „ANO“ ve vztahu k fotonové radioterapii.

- [8] Dále žalobce namítal neurčitost vyčíslení nákladů na fotonovou léčbu ze strany žalované. Žalobce označil porovnání cen protonové a fotonové léčby za nepřezkoumatelné, neboť u vyčíslení ceny fotonové terapie žalovaná vycházela pouze z odhadovaných vstupních informací, které nezohledňovaly zdravotní stav žalobce a byly pouze obecného charakteru. Rovněž pak nelze v této otázce vycházet z dokumentu (Standardy radiační onkologie), který si žalovaná obstarala až pro účely odvolacího řízení po více než dvou letech vedení řízení. Nadto žalobce neměl možnost se k tomuto dokumentu vyjádřit.
- [9] V posledním žalobním bodu pak namítal, že žalovaná nerespektovala závěry rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 4. 2. 2021, č.j. 11Ad 10/2020-77, a to zejména ve vztahu k náležitému zjištění skutkového stavu a přezkoumatelného stanoviska, dle kterého by bylo přípustné, že žalobce mohl podstoupit fotonovou léčbu. Odkázal rovněž na rozsudek zdejšího soudu ze dne 8. 1. 2020, č.j. 14Ad 15/2019-76.
- [10] Z uvedených důvodů žalobce navrhoval, aby soud zrušil jak žalobou napadené rozhodnutí, tak rozhodnutí prvostupňové.
- [11] Žalovaná v písemném vyjádření k podané žalobě navrhovala její zamítnutí. Žalovaná nejprve uvedla, že v řízení bylo rozhodováno o úhradě protonové radioterapie, která je hrazena, jen pokud je provedena na základě indikace poskytovatele, jenž má statut centra vysoce specializované zdravotní péče v oboru onkologie udělený podle zákona o zdravotních službách. Indikaci v případě žalobce měla vystavit FN Bulovka (konkrétně X), které byl ve spolupráci s Všeobecnou fakultní nemocnicí v Praze a Fakultní Thomayerovou nemocnicí udělen statut centra vysoce specializované péče v oboru onkologie (KOC Bulovka).
- [12] Žalovaná k absenci řádné indikace protonové radioterapie nejprve odkázala na relevantní právní úpravu – ustanovení § 15 odst. 1, resp. Přílohy č. 1 poř.č. 42 zákona č. 48/1997 Sb., ustanovení § 2 odst. 1 a § 112 zákona o zdravotních službách, Věstník Ministerstva zdravotnictví č. 5/2014 a č. 4/2015. Uvedla, že v souladu s předchozím rozsudkem Městského soudu v Praze vyzvala přímo KOC Bulovka k vyjádření, zda v případě žalobce byla protonová terapie *lege artis* postup, zda v případě žalobce by byla fotonová terapie postupem *lege artis*, a dále ke sdělení, jakým způsobem a kým byly u žalobce porovnány přínosy a rizika obou typů radioterapie, a které konkrétní okolnosti na straně žalobce

vedly k závěru, že protonová radioterapie je pro žalobce bezpečnější. Uvedla, že z odpovědi vyplynulo, že Ústav radiační onkologie FN Bulovka je součástí KOC Bulovka, proto je za tento KOC indikace k protonové terapii schvalována tak, že pacient podstupuje vstupní konziliární vyšetření u příslušného specialisty FN Bulovka a je léčba je určena na podkladě rozhodnutí multidisciplinárního týmu FN Bulovka. V případě, že je pacientovi doporučena protonová radioterapie, tak je žádost KOC Bulovka vždy signována vedoucím lékařem radioterapie X a prim. X. Z vyjádření X dále vyplynulo, že žalobce nebyl konsiliárně vyšetřen specialistou, jeho případ nemohl být prezentován na multidisciplinárním týmu, a proto nemohla být ze strany KOC Bulovka indikována žádná onkologická léčba.

- [13] Dále uvedla, že pouze hodnotila splnění zákonné podmínky úhrady protonové léčby – indikace poskytovatele, jemuž byl udělen statut KOC. Z toho důvodu je pochopitelné, že využila Věstníku č. 4/2015, v němž je uveden Seznam poskytovatelů, jimž byl tento statut udělen. S ohledem na to, že v rámci KOC Bulovka spolupracují tři nemocnice, kdy každá zodpovídá za onkologickou léčbu určitého typu onemocnění, tak je logické, že byla využita i Smlouva o spolupráci mezi těmito nemocnicemi. Dále uvedla, že při porovnání cen protonové a fotonové radioterapie lze jen těžko použít jiný dokument než dohodu o úhradě daného typu terapie s příslušným poskytovatelem, resp. vyhlášku o stanovení hodnot bodu, výše úhrad hrazených služeb a regulačních omezení pro daný kalendářní rok. Při stanovení pravděpodobného počtu frakcí fotonové terapie je zcela nutné vycházet ze Standardů radiační onkologie, neboť jde o doporučený postup fotonové léčby karcinomu prostaty. Bez těchto uvedených dokumentů by žalovaná vůbec nemohla o žádosti žalobce rozhodnout.
- [14] Dále žalovaná uvedla, že nepostupovala v rozporu s rozsudkem Městského soudu v Praze č.j. 11Ad 10/2020-77, neboť ten nedospěl k závěru, že žalovaná je povinna považovat „indikaci“ KOC Bulovka za řádnou (dospěl k závěru, že protonová radioterapie nemusí být indikována FN Bulovka, ale může být indikována samotným KOC Bulovka). K doporučení X a X žalovaná uvedla, že tato nelze považovat za indikaci poskytovatele, jemuž byl udělen statut centra vysoce specializované péče v oboru onkologie. Je tomu tak proto, že si žalovaná v průběhu řízení od FN Motol vyžádala zdravotnickou dokumentaci žalobce, přičemž jí bylo zasláno oficiální sdělení, že tuto nelze poskytnout, neboť KOC FN Motol protonovou léčbu neindikoval. Tento poskytovatel tedy nevedl zdravotnickou dokumentaci žalobce a rovněž nevykázal na žalobce žalované k úhradě žádné služby.
- [15] Žalovaná dále uvedla, že nesplnění podmínky řádné indikace nemůže být zhojeno argumentací žalobce, že se na indikaci podíleli odborníci z více KOC. Zdůraznila, že úhrada zdravotních služeb je regulována předpisy veřejného práva, a proto pokud měly být uhrazeny služby na základě indikace několika poskytovatelů se statutem KOC, resp. na základě „indikace“ lékaře různých KOC, tak by to právní řád musel připouštět, což však nečiní. Dle žalované neexistoval žádný odborný důvod, aby X „spolupracovala“ s lékaři FN Motol, neboť si jako zástupkyně vedoucího KOC Bulovka musela být vědoma, že ve FN Bulovka existuje Ústav radiační onkologie, do jehož kompetence patří posouzení optimálního způsobu radioterapie pro onkologicky nemocné pacienty, a který je zároveň neopominutelným článkem procesu indikace této léčby ze strany KOC Bulovka. Žalovaná uvedla, že situace, v níž se ocitnul žalobce, není důsledkem absence právního vzdělání příslušných lékařů, ale je důsledkem záměrné snahy vyloučit lékaře z Ústavu radiační onkologie z procesu indikace, neboť ti by možná protonovou radioterapii u žalobce

neshledali jedinou optimální možností léčby. Vzájemná konzultace mezi lékaři zaměstnanými u různých poskytovatelů tak dle žalované nemůže nahradit proces indikace protonové radioterapie, který je povinen provést vždy ten poskytovatel, jenž o indikaci rozhoduje a který za ni ve vztahu k pojištěnci odpovídá.

- [16] K existenci dvou možných způsobů léčby žalobce, které lze označit za postup *lege artis*, žalovaná uvedla, že jí bylo Městským soudem v Praze uloženo, aby se obrátila přímo na X a aby posoudila, zda protonová radioterapie je jediný *lege artis* postup v případě léčby karcinomu prostaty. Uvedla, že nepochybuje o tom, že X v protonové léčbě spatřuje léčbu, která je pro žalobce vhodná, to však ani z jejího pohledu neumožňuje prohlásit, že v případě žalobce by fotonová léčba byla léčbou *non lege artis*. Uvedl, že preference určitého léčebného postupu nečiní ze všech zbývajících možných léčebných postupů léčbu *non lege artis*. Dále uvedla, že v žádném případě v rozhodnutí nečinila jednoznačné závěry o toxicitě a efektivitě protonové či fotonové léčby, právě naopak, žalovaná uváděla, že ze zdravotnické dokumentace neplyne žádná skutečnost, která by jednoznačně svědčila ve prospěch větší bezpečnosti či efektivity protonové léčby oproti léčbě fotonové. Z toho závěru žalované neplyne, že by měla a musela být použita fotonová léčba, plyne z něj pouze to, že ani jedna z metod není v případě pojištěnce *non lege artis*. K porovnání nákladů protonové a fotonové léčby uvedla, že v rozhodnutích je velmi srozumitelně popsáno, jakým způsobem žalovaná postupovala a proč.
- [17] Žalobce podal k vyjádření žalované repliku, ve které k možnosti indikaci protonové léčby za účasti odborníků z více KOC odkázal na bod 41. Přílohy č. 1 zákona č. 48/1997 Sb., ze kterého nevyplývá nic o tom, co musí tato indikace obsahovat a ani jaký formální postup by měl být ideálně při vystavení indikace dodržen. Žádný právní předpis tak dle žalobce nestanoví, aby se k doporučení X připojili další odborníci výhradně z KOC Bulovka (především tedy z Ústavu radiační onkologie FN Bulovka).
- [18] Dále žalobce upozornil na to, že žalovaná směšuje dva různé typy řízení – kontrolu plnění povinností poskytovatele zdravotních služeb vůči pojišťovně a rozhodování o úhradě z veřejného zdravotního pojištění. Zatímco v prvním případě může vycházet ze zjištění sdělených administrativním aparátem poskytovatele zdravotních služeb a může i zkoumat, proč není vedena zdravotnická dokumentace a proč byly nebo nebyly vykázány konkrétní výkony k úhradě, tak v řízení o schválení úhrady nemohou mít tyto skutečnosti jakékoliv místo, neboť účastníkem tohoto řízení je primárně pacient (žadatel), protože je rozhodováno o jeho právech. Případné nedodržení povinností ze strany poskytovatele zdravotních služeb tak nemůže a nesmí dle žalobce mít dopad do sféry účastníka tohoto řízení.
- [19] K otázce, zda měla být v jeho případě fotonová radioterapie léčbou *lege artis*, žalobce v replice uvedl, že nebylo bez pochyb v řízení prokázáno, že mohl podstoupit také fotonovou léčbu, přičemž dále uváděl obdobné argumenty jako v podané žalobě.
- [20] Dne 29. 9. 2022 byl soudu doručen návrh žalované na přerušování řízení, a to z důvodu řízení vedeného u Nejvyššího správního soudu pod sp.zn. 8 Ads 88/2021, jehož předmětem je předchozí rozsudek Městského soudu v Praze v nyní projednávané věci. Žalobce s tímto návrhem nesouhlasil, neboť to byla žalovaná, kdo se obrátil s kasační stížností na Nejvyšší správní soud, přitom však nadále vedla správní řízení, jehož výsledkem bylo žalobou napadené rozhodnutí. Nadto označil žalobce další průtahy řízení za nemorální, neboť řízení o jeho žádosti trvá již více než 3 roky.

- [21] Při ústním jednání před soudem konaném dne 19. 10. 2022 setrvali účastníci řízení na svých dříve uplatněných argumentech.
- [22] Z obsahu spisového materiálu předloženého žalovaným správním orgánem vyplynuly následující, pro rozhodnutí ve věci samé, podstatné skutečnosti:
- [23] Žalobce se žádostí ze dne 20. 5. 2019, podanou prostřednictvím poskytovatele zdravotních služeb Proton Therapy Center Czech, s. r. o., domáhal podle ustanovení § 15 zákona č. 48/1997 Sb. úhrady zdravotních služeb protonové terapie z prostředků veřejného zdravotního pojištění. Součástí této žádosti byla lékařská zpráva radioterapeutického pracoviště ze dne 8. 4. 2019 X; vyjádření Multidisciplinárního indikačního semináře ze dne 3. 5. 2019 X, X, X a X; indikace KOC Bulovka ve spolupráci se Všeobecnou fakultní nemocnicí a Thomayerovou nemocnicí s poliklinikou ze dne 5. 4. 2019 X, a vyjádření ke stanovisku KOC z Onkologické kliniky 2. lékařské fakulty Karlovy Univerzity v Praze a FN Motol ze dne 5. 4. 2019 X.
- [24] Ze spisu vyplývá, že žalovaná nejprve dospěla k závěru, že v řízení nebylo možno vydat rozhodnutí ve věci, neboť žádost trpěla podstatnými vadami, kdy pro vydání rozhodnutí bylo nutné doložení zápisu z jednání Multidisciplinárního onkologického týmu, z něhož by vyplývalo, že v posuzovaném případě nelze použít k léčbě moderní metodu fotonového záření.
- [25] Žalobce byl vyzván dne 10. 7. 2019 k odstranění vad, přičemž ve lhůtě stanovené žalovanou žalobce dodal písemnost nazvanou Reakce na výzvu k odstranění vad žádosti o protonovou terapii podepsanou X a X. Součástí této listiny bylo vyjádření k protonové léčbě KOC Motol ze dne 7. 6. 2019 od X a X vedoucího lékaře radioterapie Onkologické kliniky 2. lékařské fakulty UK a FN Motol.
- [26] Prvostupňovým rozhodnutím ze dne 29. 7. 2019, č.j. VZP-19-03036388-S4G7, žalovaná rozhodla o tom, že žádost žalobce se zamítá s odůvodněním, že pro úhradu protonové radioterapie z prostředků veřejného zdravotního pojištění platí podmínky stanovené právními předpisy, mimo jiné i vyhláškou č. 134/1998 Sb., kterou se vydává seznam zdravotních výkonů s bodovými hodnotami. Z této vyhlášky podle prvostupňového správního rozhodnutí vyplývá, že souhlas s úhradou protonové terapie lze udělit jen v případě, že z vyjádření KOC vyplývá, že je splněna alespoň jedna z indikací stanovených vyhláškou. Nelze proto akceptovat jako důvod k úhradě z veřejného pojištění, že protonová radioterapie je vhodnou modalitou léčby, pokud je možné použít fotonovou léčbu, kterou lze docílit stejného efektu léčby za předpokladu dostatečné ochrany okolních orgánů. Proti uvedenému rozhodnutí podal žalobce včasné odvolání, v němž zejména namítal, že vyhláška č. 134/1998 Sb., není právním předpisem, na jehož základě by měla VZP přezkoumávat žádost o schválení úhrady léčby a nejde ani o předpis, který by z hlediska ústavního pořádku vymezoval nárok pojištěnce z hlediska úhrady zdravotních výkonů. Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí odvolání, která žalovaná rozhodnutím o odvolání ze dne 21. 8. 2019, č.j. VZP-19-03369877-A45B, zamítla.
- [27] Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce správní žalobu k Městskému soudu v Praze, který rozsudkem ze dne 16. 1. 2020, č.j. 11Ad 15/2019-67, zrušil jak rozhodnutí o odvolání ze dne 21. 8. 2019, tak rozhodnutí prvostupňové ze dne 29. 7. 2019, a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Městský soud v Praze v rozsudku konstatoval, že účelem vydávání seznamu zdravotních výkonů s bodovými hodnotami je stanovit jednotný způsob vykazování hrazených služeb, nikoli vymezovat nárok pojištěnce. Proto u indikací, které v

seznamu ve vyhlášce č. 134/1998 Sb. u protonové terapie nejsou uvedeny, je třeba vždy zkoumat, zda požadované podmínky splňují, tj. zda jsou v souladu se současnými dostupnými poznatky lékařské vědy a existují důkazy o jejich účinnosti. Vhodnost použití protonové radioterapie je třeba zkoumat ve vztahu ke konkrétnímu pojištění a jeho zdravotnímu stavu při dodržení zákonné podmínky indikace centrem vysoce specializované péče. Městský soud v Praze zrušil obě rozhodnutí pro jejich nedostatečné zdůvodnění, konkrétně proto, že se žalovaná dostatečně nevypořádala s odbornými stanovisky. Kromě toho došel Městský soud v Praze k závěru, že zjištěný skutkový stav, který vzaly správní orgány za základ napadeného rozhodnutí je v rozporu se spisy, jelikož vyžaduje zásadní doplnění.

- [28] Správní orgán I. stupně se proto po vrácení věci Městským soudem v Praze znovu zabýval žádostí žalobce o úhradu zdravotních služeb protonové terapie z prostředků veřejného zdravotního pojištění. Prvostupňový správní orgán si usnesením od poskytovatelů zdravotních služeb, kteří vydali doporučující stanovisko k protonové terapii, vyžádal zdravotnickou dokumentaci žalobci. Jednalo se o Nemocnici na Bulovce, Všeobecnou fakultní nemocnici v Praze, Thomayerovu nemocnici, Fakultní nemocnici v Motole a PTTTC. Nemocnice na Bulovce, Všeobecná fakultní nemocnice v Praze, Thomayerova nemocnice se na usnesení správního orgánu I. stupně vyjádřily v tom smyslu, že protonovou léčbu žalobce neindikovaly a zdravotnickou dokumentací žalobce nedisponují.
- [29] Prvostupňovým rozhodnutím ze dne 29. 4. 2020, č.j. VZP-20-01940604-S4G7, žalovaná opětovně rozhodla o tom, že pro úhradu protonové terapie nejsou v případě žalobce splněny podmínky požadované ustanovením § 15 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb., neboť výkon má být podle přílohy č. 1, bodu 41, hrazen jen na základě indikace poskytovatele, který má statut centra vysoce specializované zdravotní péče. Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí odvolání, které bylo zamítnuto rozhodnutím o odvolání ze dne 2. 7. 2020, č.j. VZP-20-0295926-A45B.
- [30] Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí správní žaloba. Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 4. 2. 2021, č.j. 11Ad 10/2020-77, soud zrušil napadené rozhodnutí o odvolání ze dne 2. 7. 2020 a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. V něm zdejší soud zopakoval, že rozsah hrazené péče nelze stanovit podzákoným právním předpisem, v daném případě odkazem na Seznam výkonů (vyhláška č. 134/1998 Sb.), neboť jeho účelem je stanovit jednotný způsob vykazování hrazených služeb, nikoli vymezovat nárok pojištěnce. Městský soud dále uvedl, že u indikací, které v seznamu u protonové radioterapie nejsou uvedeny, bude vždy třeba zkoumat, zda tyto požadované podmínky splňují, tedy především, zda jsou v souladu se současnými dostupnými poznatky lékařské vědy a existují důkazy o jejich účinnosti, že bude vždy zároveň nutné přezkoumávat vhodnost použití protonové radioterapie ve vztahu ke konkrétnímu pojištění a jeho zdravotnímu stavu při dodržení zákonné podmínky indikace centrem vysoce specializované péče (příloha č. 1 zákona č. 48/1997 Sb., poř. č. 41) a že v žádném případě není možné dovozovat, že indikace od KOC k protonové terapii, která nevyplývá ze seznamu, nemůže být z veřejného zdravotního pojištění uhrazena.
- [31] Dále Městský soud v Praze v tomto rozsudku označil závěr žalované, že k indikaci protonové léčby jsou oprávněni pouze jednotliví poskytovatelé samostatně, ale KOC Bulovka jako takové, za neudržitelný a v rozporu se smyslem a účelem zákona o zdravotních službách. Dle soudu proto žalovaná pochybila, když se s žádostí o zdravotnickou dokumentaci žalobce neobrátila i na samotné KOC Bulovka, které na

základě smlouvy mezi nemocnicemi vzniklo. Takový postup soud označil za rozporný se zásadou vyšetřovací. Soud dále uvedl, že žalovaná své tvrzení, že X nebyla oprávněna doporučení protonové léčby žalobci vystavit, nijak nedoložila. Tento názor žalované označil za projev přepjatého formalismu, neboť z vyjádření primáře X ze dne 20. 2. 2020, vyplynulo, že X vedoucí KOC Bulovka byla, a pokud o tom měla žalovaná pochybnosti, měla se obrátit na samotné KOC Bulovka, popř. na Nemocnici na Bulovce, což však žalovaná neučinila. Soud proto dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí nemá oporu ve správním spise, jelikož zjištěný skutkový stav, který vzala žalovaná za základ napadeného rozhodnutí, vyžaduje zásadní doplnění skutkového stavu, především vyžádání si potřebné zdravotnické dokumentace žalobce přímo u KOC Bulovka, třeba i dotazem na X, Dr.Sc., která je dle žalobcem předložených potvrzení stále zaměstnankyní Nemocnice Na Bulovce a která byla až do 1. 8. 2019 vedoucí KOC společného pro tři nemocnice a v současné době je jeho zástupkyní vedoucího s podpisovým právem v plném rozsahu.

- [32] Soud pak rovněž dospěl k závěru, že protonová radioterapie jako jediný postup *lege artis* musí být v konkrétním případě odůvodněna nějakými konkrétními okolnostmi daného pacienta. Proto dovodil, že nepostačí závěr žalované o nepředložení kompletní zdravotnické dokumentace KOC, ale je třeba, aby žalovaná tuto dokumentaci opatřila bez ohledu na její původ a posoudila, proč by v případě žalobce fotonová radioterapie nebyla postupem *lege artis* a byla jím pouze protonová radioterapie.
- [33] V reakci na tento rozsudek žalovaná vydala rozhodnutí o odvolání ze dne 13. 5. 2021, č.j. VZP-21-02071254-A45B, jímž zrušila prvostupňové rozhodnutí ze dne 29. 4. 2020 a věc vrátila správnímu orgánu I. stupně k novému projednání.
- [34] Následně si žalovaná vyžádala vyjádření KOC Bulovka a X, zda v případě žalobce byla protonová terapie *lege artis* postup, zda by v případě žalobce byla fotonová terapie postupem *lege artis*, jakým způsobem a kým byly u žalobce porovnány přínosy a rizika obou typů radioterapie a které konkrétní okolnosti na straně žalobce vedly k závěru, že protonová radioterapie je pro žalobce bezpečnější než radioterapie fotonová. Rovněž se žalovaná obrátila na prim. X, MBA, z Ústavu radiační onkologie 1.LF UK a FN Bulovka s žádostí o bližší informace o tom, jak je nastaven systém organizace vysoce specializované péče ve FN Bulovka (které kliniky či ústavy nemocnice jsou zapojeny do procesu indikace protonové radioterapie pacientů s karcinomem prostaty a zda je Ústav radiační onkologie obligatorním či fakultativním článkem této indikace). Primář X odpověděl dne 25. 3. 2021. X odpověděla dne 16. 6. 2021, KOC Bulovka odpovědělo dopisem ze dne 21. 6. 2021, podepsaným prim. X.
- [35] Prvostupňovým rozhodnutím ze dne 9. 8. 2021, č.j. VZP-21-03354688-S4G7, byla žádost žalobce o souhlas s úhradou nákladů na zdravotní služby (protonovou radioterapii) opětovně zamítnuta. V tomto rozhodnutí správní orgán I. stupně dospěl k závěru, že protonová radioterapie nebyla řádně indikována KOC Bulovka. Ze sdělení KOC Bulovka správní orgán totiž zjistil, že do procesu indikace protonové radioterapie jsou v tomto centru obligatorně zapojena tato oddělení: Ústav radiační onkologie a Urologické oddělení FN Bulovka – zaměstnanci těchto oddělení se účastní multidisciplinárního indikačního semináře FN Bulovka, samotnou indikaci za KOC Bulovka pak podepisují X, vedoucí lékař radioterapie a X, primář Ústavu radiační onkologie FN Bulovka. Správní orgán dospěl k závěru, že podpis X na „indikaci“ protonové radioterapie není dostačující pro závěr, že tato byla řádně indikována, neboť X není poskytovatelem, jemuž byl udělen KOC, přičemž není oprávněna o indikaci rozhodnout sama, aniž by byl optimální postup

posouzen v rámci multidisciplinárního indikačního semináře. Zároveň zdůraznil, že podstatou indikace není podpis X, ale skutečné posouzení optimálního způsobu léčby způsobem, jenž odpovídá právní úpravě, což se v případě žalobce nestalo. Rovněž uvedl, že řádnou indikaci nelze nahradit odborným vysvětlením důvodů indikace ze strany jiných subjektů, např. PTTC, který není poskytovatelem, jemuž byl udělen statut KOC (nadto k indikaci ze strany PTTC došlo až dne 3. 5. 2019, tj. měsíc poté, co PTTC v žádosti o úhradu protonové radioterapie ze dne 8. 4. 2019 odkázalo právě na závěry tohoto multidisciplinárního indikačního semináře PTTC). K vyjádření lékařů FN Motol správní orgán uvedl, že tito lékaři nejednali za poskytovatele, jemuž byl udělen statut KOC, který protonovou radioterapii neindikoval a nedisponuje zdravotnickou dokumentací žalobce.

- [36] Správní orgán I. stupně rovněž vyslovil, že protonová i fotonová radioterapie jsou v případě žalobce postupem *lege artis*, přičemž náklady na fotonovou radioterapii jsou zhruba poloviční. Odkázal v této souvislosti na dokument NCCN Guidelines a na vyjádření X s tím, že preference protonové léčby nečiní dle jejího názoru v případě žalobce z fotonové radioterapie léčbu *non lege artis*. Proto správní orgán přistoupil k posouzení nákladovosti obou způsobů léčby, kdy vycházel z porovnání úhrad za jednotlivé výkony, dále z úhradového Dodatku č. 15 ke Smlouvě o poskytování a úhradě hrazených služeb č. 1608X002 ze dne 29. 6. 2016, uzavřeného mezi žalovanou a PTTC.
- [37] Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí odvolání, které bylo žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 13. 10. 2021, č.j. VZP-21-04294906-A45B, zamítnuto. V odůvodnění tohoto rozhodnutí žalovaná mimo jiné uvedla, že KOC Motol (FN Motol) protonovou radioterapii žalobci neindikoval, jak vyplynulo z jeho vyjádření ze dne 9. 3. 2020. Ve vztahu ke KOC Bulovka uvedla, že pokud X u žalobce „indikovala“ protonovou radioterapii, učinila tak bez vědomí kolegů z Ústavu radiační onkologie, ačkoliv si musela být vědoma, že při indikaci této léčby ze strany KOC Bulovka takto postupovat nelze. Uvedla, že v případě žalobce ze strany KOC Bulovka neproběhly žádné činnosti, které by vůbec bylo možné označit za „indikaci“ poskytovatele, jemuž byl udělen statut KOC. Zdůraznila, že X je primářem Ústavu radiační onkologie, na němž je ve spolupráci s kolegy z Urologické kliniky FN Bulovka rozhodováno o indikaci protonové terapie za KOC Bulovka. Rozlišování mezi FN Bulovka a KOC Bulovka ze strany žalobce tak označila žalovaná za účelové. Shrnula, že z relevantní právní úpravy vyplývá, že za řádnou lze považovat pouze indikaci vystavenou oprávněným poskytovatelem po zhodnocení stavu pojištěnce.
- [38] K existenci rovnocenné metody léčby, která by v případě žalobce rovněž byla *lege artis* postupem (fotonová radioterapie), žalovaná odkázala na vyjádření KOC Bulovka, ze kterého vyplynulo, že toto centrum se nemohlo vyjádřit k tomu, jakým způsobem byly porovnány přínosy a rizika obou typů radioterapie, neboť žalobce nebyl k protonové terapii indikován. Nemohly tak být použity komparativní plány, které se užívají ke srovnání obou technik v Ústavu radiační onkologie. K vyjádření X žalovaná uvedla, že tato neuvedla žádnou konkrétní činnost, kterou by porovnála přínosy a rizika obou typů radiologie. K zahraničním studiím, na které X ve svém vyjádření odkázala, žalovaná uvedla, že tyto studie se konkrétně k žalobci nijak nevztahují, a proto se závěr rozsudku NSS sp.zn. 1 Ads 507/2020 o nepoužitelnosti NCCN Guidelines užije i na tyto odkazované studie, neboť ty jsou co do šíře odborného záběru podstatně méně rozsáhlé. K porovnání nákladovosti obou typů léčby žalovaná uvedla, že porovnání správního orgánu I. stupně neshledala nepřezkoumatelným jen proto, že byla cena obou metod

stanovena odhadem. Jelikož u žalobce nebyla fotonová terapie naplánována (dokonce ani zvažována), tak nebylo možné její cenu určit jinak. Proto byla určena na základě Standardů radiační onkologie.

- [39] Městský soud v Praze na základě žaloby, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (ustanovení § 75 odst. 2 s.ř.s.), přezkoumal napadené rozhodnutí, včetně řízení, které jeho vydání předcházelo. Při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (ustanovení § 75 odst. 1 s.ř.s.) a dospěl k závěru, že žaloba nebyla podána důvodně.
- [40] Soud nejprve k návrhu žalované na přerušení řízení, který byl soudu doručen nedlouho před nařízeným ústním jednáním k projednání věci, uvádí, že podle ustanovení § 48 odst. 3 písm. d) s.ř.s. platí, že „*předseda senátu řízení usnesením může přerušit, jestliže zjistí, že probíhá jiné řízení, jehož výsledek může mít vliv na rozhodování soudu o věci samé nebo takové řízení sám vyvolá.*“ Soud dospěl k závěru, že podmínky pro přerušení řízení nejsou dány zejména z následujících důvodů. Jednak je tomu proto, že předchozím rozsudkem sp.zn. 11Ad 10/2020, jenž je předmětem přezkumu, kvůli němuž žalovaná navrhovala přerušení řízení, bylo rozhodnutí žalované ze dne 2. 7. 2020 zrušeno pro nezákonnost (spočívající v chybném posouzení stěžejní právní otázky) a pro vady řízení (spočívající v neúplném dokazování), a z toho důvodu je předmětem přezkumu v nyní projednávané věci odlišný skutkový stav, než při předchozím soudním přezkumu. Jednak je tomu ale také pro to, že žádost žalobce byla podána před více než 3 lety (dne 20. 5. 2019), a proto soud vyhodnotil další prodlužování řízení ve vztahu k žalobci jako nežádoucí a nepřiměřené.
- [41] Soud se předně zabýval žalobním námitkou uvedenou v posledním žalobním bodu, tj. že žalovaná nerespektovala závěry Městského soudu v Praze ze dne 4. 2. 2021, č.j. 11Ad 10/2020-77, neboť podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu má nerespektování závazného právního názoru vysloveného správním soudem ve zrušujícím rozsudku za následek zrušení nového rozhodnutí správního úřadu pro nezákonnost bez dalšího (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 9. 2003, č.j. 1 A 629/2002-25, publ. pod č. 73/2004 Sb. NSS či ze dne 23. 9. 2004, č.j. 5 A 110/2002-25).
- [42] V rozsudku sp.zn. 11Ad 10/2020 dospěl zdejší soud k závěru, že rozhodnutí žalované ze dne 2. 7. 2020 je třeba zrušit pro jeho nezákonnosti (spočívající v chybném posouzení stěžejní právní otázky) a dále pro vady řízení (spočívající v neúplném dokazování). Zároveň v bodě 101. uložil žalované, aby zejména doplnila dokazování, především si vyžádala zdravotnickou a jinou dokumentaci, potřebnou pro náležité zjištění skutkového stavu, přímo u X z KOC Bulovka. V bodě 75. svého rozsudku 11. senát zdejšího soudu uvedl, že žalovaná pochybila, když se s žádostí o zdravotnickou dokumentaci žalobce neobrátila i na samotné KOC Bulovka, které na základě smlouvy vzniklo mezi předmětnými nemocnicemi. Žalovaná tak dle soudu nezohlednila specifikum, které pro sdružení poskytovatelé zdravotních služeb (zde tří nemocnic) za účelem udělení statutu KOC vyplývá, neboť se s žádostí o poskytnutí zdravotnické dokumentace žalobce obrátila pouze na jednotlivé nemocnice, z čehož pak následně dovodila, že žalobci nebyla protonová léčba řádně indikována. Tento postup označil soud za rozporný s vyšetřovací zásadou. Dále soud uvedl, že pokud měla žalovaná pochybnosti, o tom, že X byla vedoucí KOC Bulovka, tak se měla obrátit na samotné KOC Bulovka, popř. na Nemocnici na Bulovce. Soud pak rovněž dospěl k závěru, že protonová radioterapie jako jediný postup *lege artis* musí být v konkrétním případě odůvodněna nějakými konkrétními okolnostmi daného pacienta, a proto dovodil, že nepostačí závěr žalované o nepředložení kompletní

zdravotnické dokumentace KOC, ale je třeba, aby žalovaná tuto dokumentaci opatřila bez ohledu na její původ a posoudila, proč by v případě žalobce fotonová radioterapie nebyla postupem *lege artis* a byla jím pouze protonová radioterapie.

- [43] Soud dospěl po prostudování spisového materiálu a odůvodnění rozhodnutí správních orgánů obou stupňů, že žalovaná plně dostala požadavkům vyjádřeným v předchozím zrušujícím rozsudku. Z obsahu spisového materiálu vyplývá, že vyzvala KOC Bulovka k vyjádření, zda v případě pojištěnce byla protonová terapie *lege artis* postup, zda by v případě pojištěnce byla fotonová terapie postupem *lege artis*, dále ke sdělení, jakým způsobem a kým byly u pojištěnce porovnány přínosy a rizika obou typů radioterapie a které konkrétní okolnosti vedly k závěru, že protonová radioterapie je pro pojištěnce bezpečnější než radioterapie fotonová (odpověď ze dne 21. 6. 2021). Stejně otázky pak žalovaná položila i X (odpověď této lékařky ze dne 16. 6. 2021) Spisový materiál pak žalovaná doplnila ještě o vyjádření prim. X v tom smyslu, jak je nastaven systém organizace vysoce specializované péče ve FN Bulovka (které kliniky či ústavy nemocnice jsou zapojeny do procesu indikace protonové radioterapie pacientů s karcinomem prostaty a zda je Ústav radiační onkologie obligatorním či fakultativním článkem této indikace) – odpověď ze dne 25. 3. 2021. V neposlední řadě pak spisový materiál doplnila o vyjádření Onkologického a radiologického centra Multiscan s.r.o., součásti KOC Pardubického kraje ze dne 21. 6. 2021. Na základě těchto doplnění pak dospěla žalovaná ke dvěma dílčím závěrům, na základě kterých vystavěla svá rozhodnutí: 1) protonová radioterapie nebyla řádně indikována KOC Bulovka; 2) protonová i fotonová radioterapie jsou v případě pojištěnce postupem *lege artis*, přičemž náklady na fotonovou radioterapii jsou zhruba poloviční.
- [44] Své závěry uvedla žalovaná naprosto jasným a přezkoumatelným způsobem, přičemž se dle názoru zdejšího soudu nedostala do rozporu s právním názorem vyjádřeným soudem v předchozím zrušujícím rozsudku. Nadto soud považuje závěry žalované také za správné, jak bude uvedeno dále v tomto rozsudku. Tuto žalobní námitku proto soud neshledal důvodnou.
- [45] Soud se nejprve zabýval žalobními námitkami týkajícími se řádné indikace protonové radioterapie.
- [46] Podle článku 31 Listiny základních práv a svobod mají občané na základě veřejného pojištění právo na bezplatnou zdravotní péči a na zdravotní pomůcky za podmínek, které stanoví zákon. Jak opakovaně dovedil Ústavní soud je nepřípustné, aby rozsah hrazené zdravotní péče byl stanoven podzákonným právním předpisem (viz např. Pl. ÚS 36/11, Pl. ÚS 35/95, Pl. ÚS 43/13, bod 29 a další). Zákonodárce základní právo na bezplatnou zdravotní péči provedl zákonem o č. 48/1997 Sb.
- [47] Podle ustanovení § 13 odst. 1 tohoto zákona „*se ze zdravotního pojištění hradí zdravotní služby poskytnuté pojištěnci s cílem zlepšit nebo zachovat jeho zdravotní stav nebo zmírnit jeho utrpení, pokud*
- a) *odpovídají zdravotnímu stavu pojištěnce a účelu, jehož má být jejich poskytnutím*
  - b) *dosaženo, a jsou pro pojištěnce přiměřeně bezpečné,*
  - c) *jsou v souladu se současnými dostupnými poznatky lékařské vědy,*
  - d) *existují důkazy o jejich účinnosti vzhledem k účelu jejich poskytování.“*
- [48] Podle ustanovení § 13 odst. 2 písm. a) tohoto zákona „*jsou hrazenými službami v rozsahu a za podmínek stanovených tímto zákonem zdravotní péče preventivní, dispenzární,*

diagnostická, léčebná, lékárenská, klinicko - farmaceutická, léčebně rehabilitační, lázeňská léčebně rehabilitační, posudková, ošetrovatelská, paliativní a zdravotní péče o dárce krve, tkání a buněk nebo orgánů související s jejich odběrem, a to ve všech formách jejího poskytování podle zákona o zdravotních službách.“

- [49] Podle ustanovení § 15 odst. 1 tohoto zákona „se ze zdravotního pojištění nehradí, nebo se hradí jen za určitých podmínek, zdravotní výkony uvedené v Příloze č. 1 zákona o veřejném zdravotním pojištění.“
- [50] Příloha č. 1 zákona o veřejném zdravotním pojištění obsahuje seznam zdravotních výkonů ze zdravotního pojištění nehrazených nebo hrazených jen za určitých podmínek. Pod pořadovým číslem 41 je uveden zdravotní výkon protonová radioterapie. Tento výkon je označen ve sloupci KAT symbolem “Z“. To znamená, že jde o zdravotní výkon plně hrazený zdravotní pojišťovnou jen za určitých podmínek a po schválení revizním lékařem. Uvedenou podmínkou u tohoto výkonu konkrétně je, že „bude hrazen, jen pokud byl proveden na základě indikace poskytovatele, který má statut centra vysoce specializované zdravotní péče v oboru onkologie udělený podle zákona o zdravotních službách.“
- [51] Podle ustanovení § 16 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb. „hradí příslušná zdravotní pojišťovna ve výjimečných případech zdravotní služby jinak zdravotní pojišťovnou nehrazené, je-li poskytnutí takových zdravotních služeb jedinou možností z hlediska zdravotního stavu pojištěnce.“
- [52] Podle ustanovení § 16 odst. 2 téhož zákona „s výjimkou případů, kdy brozí nebezpečí z prodlení, je poskytnutí zdravotních služeb podle předchozího odstavce vázáno na předchozí souhlas revizního lékaře.“
- [53] Podle ustanovení § 17 odst. 4 téhož zákona „poskytovatelé a další subjekty poskytující hrazené služby při vykazování zdravotních výkonů používají seznam zdravotních výkonů s bodovými hodnotami a s pravidly pro jejich vykazování a zdravotní pojišťovna tento způsob vykazování akceptuje, nedobodnou-li si se zdravotní pojišťovnou jiný způsob vykazování. Ministerstvo zdravotnictví stanoví vyhláškou seznam zdravotních výkonů s bodovými hodnotami a s pravidly pro jejich vykazování.“
- [54] Seznam zdravotních výkonů s bodovými hodnotami a s pravidly pro jejich vykazování je obsažen ve vyhlášce Ministerstva zdravotnictví č. 134/1998 Sb., kterou se vydává seznam zdravotních výkonů s bodovými hodnotami. Vyhláška č. 134/1998 Sb., kterou se vydává seznam zdravotních výkonů s bodovými hodnotami, obsahuje ve své příloze seznam zdravotních výkonů s bodovými hodnotami pro účely úhrady výkonů veřejnými zdravotními pojišťovnami. Tato vyhláška byla přijata na základě ustanovení § 17 odst. 4 zákona č. 48/1998 Sb. Seznam výkonů je tedy předpisem pro administraci plateb mezi poskytovateli a zdravotními pojišťovnami. Jeho smyslem a účelem tak není definice rozsahu zdravotní péče, který je pojištěncům hrazen z veřejného zdravotního pojištění (viz shodně rozsudek Městského soudu v Praze, č.j. 3Ad 22/2018-81). Žalovaná tedy nemohla odůvodnit neuhrazení zdravotního výkonu odkazem na Seznam výkonů, což ostatně ani v žalobou napadeném rozhodnutí (na rozdíl od svého předchozího rozhodnutí v téže věci) neučinila.
- [55] S ohledem na dikci ustanovení čl. 31 věty druhé Listiny základních práv a svobod vzniká v kontextu posuzované věci otázka, co představuje tzv. esenciální právo vyplývající z tohoto ustanovení, resp. jaký vliv na obsah práva plynoucího z tohoto ustanovení má

základní vlastnost každého veřejného systému zdravotní péče, a to limitovaný objem finančních prostředků, jež je možné na úhradu zdravotní péče poskytnout.

- [56] Ústavní soud již ve svém nálezu ze dne 10. 6. 1996, sp. zn. Pl. ÚS 35/95, konstatoval, že disponibilní objem finančních zdrojů na úhradu zdravotní péče jako limitující faktor práva plynoucího z čl. 31 Listiny základních práv a svobod je obsažen v samotném znění tohoto ustanovení, neboť nárok občanů na bezplatnou zdravotní péči a na zdravotní pomůcky je vázán na ústavní požadavek a rámec veřejného pojištění. Ústavní soud jako notorietu v tomto kontextu konstatoval, že *„systém veřejného pojištění je jako každý pojišťovací systém limitován objemem finančních prostředků, který se získává na základě povinnosti platit pojistné na všeobecné zdravotní pojištění podle zákona ČNR 592/1992 Sb., v platném znění“*.
- [57] Další konkretizaci obsahu práva vyplývajícího z čl. 31 Listiny základních práv a svobod lze nalézt v usnesení Ústavního soudu ze dne 5. 5. 1999, sp. zn. Pl. ÚS 23/98, v němž Ústavní soud konstatoval, že *„podle čl. 31 Listiny má každý právo na ochranu zdraví a občané mají na základě veřejného pojištění právo na bezplatnou zdravotní péči a zdravotní pomůcky za podmínek, které stanoví zákon. Těchto práv je pak podle čl. 41 odst. 1 Listiny možno se domáhat pouze v mezích zákonů, které je provádějí. ... právo na zdravotní péči je možno uplatňovat jen za podmínek, které stanoví zákon. Ten nepochybně musí vyhovovat obecnému ustanovení Listiny - článku 4, který zákonodárce opravňuje k omezení určitého základního práva zákonem, a zároveň stanoví, že toto omezení musí platit stejně pro stejné případy a vždy musí šetřit podstatu a smysl omezovaného práva či svobody. Zákon upravující práva plynoucí z čl. 31 Listiny tak nesmí mít diskriminační povahu, podmínky, za nichž je možno tato práva uplatňovat, jím musí být stanoveny tak, aby všem občanům byl zajištěn spravedlivý - tedy i vznik možných nerovností vylučující - způsob přístupu ke zdravotní péči přiměřené kvality“*.
- [58] Dále Ústavní soud v nálezu ze dne 27. 11. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 1/12, konstatoval při posuzování souladu vymezení náležité odborné úrovně zdravotních služeb v ustanovení § 4 odst. 5 zákona o zdravotních službách (zejména s ohledem na část ustanovení vymezující kritéria „konkrétních podmínek“ a „objektivních možností“) s ústavním pořádkem následující: *„...Napadená ustanovení obecným způsobem vymezují odborný standard (postup lege artis), jemuž musí odpovídat poskytování zdravotní péče a ostatních zdravotních služeb na území České republiky. Ve své podstatě jde o zákonem stanovené omezení způsobu výkonu této činnosti (čl. 26 Listiny), jež se týká všech zdravotnických pracovníků a jehož účelem je ochrana života a zdraví osob, které postupují určitý druh a formu zdravotní péče. Neodborné zacházení při jejím poskytování by totiž s ohledem na povahu konkrétního zákroku mohlo vést k závažným negativním zásahům do zdraví nebo tělesné integrity jednotlivce, v jejímž důsledku by se poskytovaná péče nejen mýjela se svým účelem, nýbrž by se sama stala nebezpečím pro hodnoty, jejichž ochraně má sloužit. Smysl takto vymezeného požadavku je nicméně širší, a promítá se i do naplňování práva na život podle čl. 6 Listiny a práva na ochranu zdraví a na zdravotní péči podle čl. 31 Listiny. Tomuto právu odpovídá povinnost státu vytvořit systém veřejného zdravotního pojištění a jeho prostřednictvím zajistit občanům spravedlivý, tedy i vznik možných nerovností vylučující, způsob přístupu ke zdravotní péči přiměřené kvality [usnesení ze dne 5. května 1999 sp. zn. Pl. ÚS 23/98 (U 33/14 Sb. NU 319)]. Všichni pojištěnci by tak měli mít stejnou měrou nárok na taková ošetření a léčby, jež odpovídají objektivně zjištěným potřebám a požadavkům náležité úrovně a lékařské etiky. Vhodnost a účinnost léčby (tedy její kvalita) naopak nesmí představovat kritéria pro rozlišování zdravotní péče na základní (levnější) a nadstandardní (dražší) [srov. náleze ze dne 4. června 2003 sp. zn. Pl. ÚS 14/02 (N 82/30 Sb. NU 263; 207/2003 Sb.)]. ... Za novum ale nelze označit ani ohled „na*

konkrétní podmínky a objektivní možnosti“, jimiž jsou nepochybně míněny jak specifické okolnosti, za nichž k poskytnutí zdravotních služeb došlo, tak i aktuální možnosti jednotlivých zdravotnických zařízení postupovat při jejich poskytování určitým způsobem. Právě k tomuto znaku definice náležité odborné péče vztahují vedlejší účastníci své námitky, když tvrdí, že v jeho důsledku již zákon o zdravotních službách (oproti předchozí právní úpravě) netrvá na co nejlepší možné léčbě pacienta, tedy – jinými slovy – na tom, aby byl léčen v souladu s nejvyšším stupněm vědeckého poznání. Ústavní soud však zastává názor, že takovýto požadavek z ústavního pořádku dovodit nelze. Především je třeba uvést, že vymezení podmínek, za nichž se jednotlivec může domoci práva na zdravotní péči, náleží ve smyslu čl. 31 ve spojení s čl. 41 odst. 1 Listiny zákonodárci. Jeho uvážení je přitom omezeno jednak obecnými principy spojenými se zásadou právního státu, především zásadou rovnosti a zákazem svévole, jednak požadavkem respektování podstaty a smyslu ústavně zaručeného práva (čl. 4 odst. 4 Listiny), jenž má v případě sociálních práv zpravidla povahu garance určitého plnění nebo služby, které sledují nějaký ústavně aprobovaný účel. Je tedy na něm, aby vymezil takové podmínky uplatňování práva podle čl. 31 Listiny, jež jednotlivým pojištěncům umožní přístup ke zdravotní péči, jež dostojí výše uvedeným požadavkům její kvality. Jakékoliv přiznané nároky jsou však vázány na rámec zdravotního pojištění a s tím spojený limitující faktor, kterým je omezený objem finančních zdrojů na úhradu zdravotní péče [srov. náleze ze dne 10. července 1996 sp. zn. Pl. ÚS 35/95 (N 64/5 Sb. NU 487; 206/1996 Sb.), též poukaz na „dostupné zdroje“ podle čl. 3 Úmluvy o lidských právech a biomedicíně]. Zákonný požadavek garance z celosvětového hlediska nejlepší úrovně poskytování zdravotní péče by proto místo skutečného zvýšení jejího standardu vedl s největší pravděpodobností k tomu, že by se tato úroveň stala v převážném množství případů nedosažitelnou a s ohledem na své náklady by přístup jednotlivce k zdravotní péči naopak fakticky omezovala. Jiný výklad nakonec nepřipouštěl ani § 11 odst. 1 zákona o péči o zdraví lidu, který vedlejší účastníci považují za ústavně konformní. Ani v jeho případě nemohly být přehlíženy faktické (finanční, znalostní i personální) limity, které byly a jsou určující pro rozsah a podobu poskytované zdravotní péče v České republice (srov. např. Císařová, D. – Sovová, O. Trestní právo a zdravotnictví, Praha: Nakladatelství Orac, 2000, s. 16–17). Odpověď na otázku, zda bude konkrétní typ léčby vždy tím nejlepším možným, nebo zda bude upřednostněna jiná (levnější) varianta, proto vždy závisí na uvážení zákonodárce, respektive na tom, jakým způsobem stanoví pravidla, jež budou pro rozhodnutí v této otázce určující. Takováto právní úprava samozřejmě nesmí vybočit z mezí, jež pro vymezení obsahu práva podle čl. 31 Listiny vyplývají z ústavního pořádku.“

- [59] Podle názoru Městského soudu v Praze tak lze obsah práva vyplývajícího z článku 31 věty druhé Listiny základních práv a svobod definovat tak, že všichni pojištěnci mají stejnou měrou nárok na takové zdravotní služby, jež odpovídají objektivně zjištěným potřebám a požadavkům náležité odborné úrovně, avšak nikoliv bez ohledu na kritérium finanční udržitelnosti systému veřejného zdravotního pojištění. Limitující kritérium omezeného objemu finančních prostředků veřejného zdravotního pojištění pak nesmí být uplatňováno způsobem znamenajícím v důsledku diskriminující či libovolné podmínky pro přístup k hrazené péči.
- [60] Rovnost v přístupu ke zdravotní péči je rovněž vyžadována mezinárodními závazky České republiky, včetně článku 3 Úmluvy o lidských právech a biomedicíně. Podle městského soudu požadavek rovné dostupnosti zdravotní péče je nutno chápat nejen tak, že nikomu nesmí být odepřena dostupná zdravotní péče, ale rovněž tak, že musí být pacientovi poskytnuta zvláštní péče, pokud si to vyžadují individuální okolnosti konkrétního pacienta. Zakázanou diskriminací může být totiž nejen rozdílné zacházení v neprospěch

dané osoby ve srovnatelném postavení, ale také absence zvláštního zacházení s osobou, která je z relevantního důvodu v odlišném postavení (viz např. rozsudek ESLP ve věci Thlimmenos proti Řecku, č. 34369/97, bod 44). Je možno podotknout, že nutnost posuzovat vždy individuální zdravotní stav konkrétních pacientů i v kontextu hrazení zdravotní péče zdůrazňuje i judikatura Ústavního soudu (viz např. nález I. ÚS 2785/08 ze dne 13. 9. 2011).

- [61] Samotné ustanovení § 13 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb. pak nevymezuje rozsah hrazení péče, ale její vlastnosti. Zmíněné ustanovení vymezuje základní kvalitativní parametry zdravotnických služeb hrazených z veřejného zdravotního pojištění. Hrazená péče musí směřovat tedy ke zlepšení nebo zachování zdravotního stavu pojištěnce nebo ke zmírnění jeho utrpení, musí odpovídat zdravotnímu stavu pojištěnce, být přiměřeně bezpečná, v souladu se současnými dostupnými poznatky lékařské vědy a účinná. Z tohoto ustanovení však nelze vyvodit, že by ze systému veřejného zdravotního pojištění měly být hrazeny jakékoliv zdravotní služby, jež tuto definici splňují. Pokud by tomu tak mělo být, postrádala by smyslu ostatní ustanovení obsažená v části páté zákona č. 48/1997 Sb., jež teprve zákonný rozsah hrazených zdravotních služeb vymezují. Zároveň by takový výklad citovaného ustanovení popřel Ústavním soudem aprobovaný legitimní cíl zákonné úpravy veřejného zdravotního pojištění, a to limitaci poskytovaných zdravotních služeb z hlediska jejich nákladů.
- [62] Klíčové ustanovení § 16 zákona č. 48/1997 Sb. musí být v případě žalobce vykládáno právě v souladu se všemi shora uvedeným argumenty, přičemž je nutno mít neustále na zřeteli, že toto ustanovení je poslední pojistkou pro výjimečné případy, jehož užití musí být odůvodněno jedinečnými okolnostmi posuzovaného případu; přičemž toto ustanovení nemá sloužit jako nástroj k prolomení principů veřejného zdravotního pojištění, vyplývajících z části páté zákona o veřejném zdravotním pojištění.
- [63] Městský soud dále ve shodě s předchozím rozsudkem uvádí, že u indikací, které v seznamu u protonové radioterapie nejsou uvedeny, bude vždy třeba zkoumat, zda tyto požadované podmínky splňují, tedy především, zda jsou v souladu se současnými dostupnými poznatky lékařské vědy a existují důkazy o jejich účinnosti, že bude vždy zároveň nutné přezkoumávat vhodnost použití protonové radioterapie ve vztahu ke konkrétnímu pojištěnci a jeho zdravotnímu stavu při dodržení zákonné podmínky indikace centrem vysoce specializované péče (příloha č. 1 zákona o veřejném zdravotním pojištění, poř. č. 41).
- [64] Nicméně hlavní spor mezi žalobcem a žalovanou spočívá v právní otázce, zda byla žalobci řádně indikována protonová léčba poskytovatelem, který má statut vysoce specializované zdravotní péče v oboru onkologie udělený podle ustanovení § 112 zákona o zdravotních službách.
- [65] Podle ustanovení § 2 odst. 1 zákona o zdravotních službách je poskytovatelem zdravotních služeb „fyzická nebo právnická osoba, která má oprávnění k poskytování zdravotních služeb podle tohoto zákona.“
- [66] Podle ustanovení § 112 odst. 1 zákona o zdravotních službách uděluje statut centra vysoce specializované péče Ministerstvo zdravotnictví, pokud daný poskytovatel splňuje požadavky na „technické a věcné vybavení zdravotnického zařízení a požadavky na personální zabezpečení vysoce specializované zdravotní péče a je schopen pro vymezené území tuto zdravotní péči zajistit.“ Ministerstvo zdravotnictví vypisuje výzvy k podání žádosti o

udělení statutu centra, která obsahuje mj. konkrétní požadavky na personální a technické zabezpečení vysoce specializované zdravotní péče (ustanovení § 112 odst. 2).

- [67] V posuzovaném případě zveřejnilo Ministerstvo zdravotnictví výzvu k podání žádostí o udělení statutu KOC ve Věstníku MZ ČR č. 5/2014. V této výzvě Ministerstvo zdravotnictví specifikovalo personální i technické požadavky na poskytovatele, kterým má být statut KOC udělen. V čl. 6 Ministerstvo zdravotnictví uvedlo, že žadatel může splnit podmínky i ve spolupráci s jinými poskytovateli. Jinak řečeno, jednotliví poskytovatelé, kteří by samostatně podmínky Ministerstva zdravotnictví nesplnili, mohli o statut KOC požádat společně. Ze smlouvy o vzájemné spolupráci ze dne 27. 4. 2014 vyplývá, že Nemocnice na Bulovce, Všeobecná fakultní nemocnice v Praze a Thomayerova nemocnice tak učinily a o statut KOC společně požádaly a následně ho získaly, jak vyplývá z Věstníku MZ ČR č. 4/2015, kde je uveden Seznam center vysoce specializované onkologické péče v ČR.
- [68] Z obsahu správního spisu soud zjistil, že žádost o schválení úhrady protonové radioterapie, kterou za žalobce podalo PTTC je odůvodněna indikací protonové terapie ze strany KOC Bulovka ze dne 5. 4. 2019 (signováno X) a dále zápisem z Multidisciplinárního indikačního semináře týmu PTTC pro urologické nádory ze dne 3. 5. 2019.
- [69] Již ve svém dřívějším rozhodnutí ze dne 2. 7. 2020 dospěla žalovaná k závěru, že protonová radioterapie nebyla indikována ani VFN a TN (vyjádření obou nemocnic ze dne 17. 2. 2020), ani FNB (vyjádření ze dne 20. 2. 2020). Městský soud v Praze však ve svém předchozím rozsudku dospěl k závěru, že protonová radioterapie může být řádně indikována i samotným KOC Bulovka, nikoliv jen a pouze jednotlivými spolupracujícími nemocnicemi, k čemuž však správní spis neobsahoval náležité podklady, a tak bylo na žalované, aby v tomto smyslu řízení doplnila. Jak bylo již uvedeno výše, tak žalovaná se obrátila po vrácení věci přímo na KOC Bulovka a dne 21. 6. 2021 obdržela odpověď primáře Ústavu radiační onkologie, dle které *„uvedený pacient X, nar. X nebyl nikdy vyšetřen v Ústavu radiační onkologie Nemocnice Na Bulovce. Ze stejného důvodu pacient nemohl být z našeho pracoviště k protonové radioterapii týmem našich lékařů indikován. Nedisponujeme ani žádnou jeho zdravotnickou dokumentací. Nemohu se proto vyjádřit k tomu, zda léčba provedená na jiném pracovišti byla postupem lege artis. Ze stejných důvodů se nemohu vyjádřit, jakým konkrétním způsobem byly porovnávány přínosy a rizika obou typů radioterapie. Komparativní plány, které užíváme ke srovnání obou technik na našem pracovišti, u nás nebyly provedeny, neboť pacient u nás nikdy nebyl a porovnání obou technik se proto u nás nemohl zúčastnit. Ústav radiační onkologie je součástí Komplexního onkologického centra Bulovka, proto je za tento KOC naším pracovištěm případná indikace k protonové terapii vždy výše uvedeným postupem schvalována. Každý pacient indikovaný k radioterapii z našeho centra podstupuje vstupní konziliární vyšetření u příslušného specialisty a jeho léčba je určena na podkladě rozhodnutí multidisciplinárního týmu FN Bulovka. V případě, že je pacientovi doporučena protonová radioterapie, je žádost z našeho centra vždy signována vedoucím lékařem radioterapie X a mou osobou. Uvedený pacient nebyl konsiliárně vyšetřen specialistou našeho Ústavu, jeho případ proto nemohl být prezentován na našem multidisciplinárním týmu, a proto ani nemohla být u pacienta z naší strany indikována žádná onkologická léčba“.*
- [70] Připomenout je pak nutné ještě v tomto smyslu vyjádření primáře Ústavu radiační onkologie ze dne 25. 3. 2021, kde přesně popsal proces indikace protonové radioterapie ve svém zařízení. Konkrétně zde uvedl, že *„v případě pacientů s karcinomem prostaty jsou*

všichni pacienti indikováni k radioterapii prezentováni v Multidisciplinárním týmu pro léčbu urogenitálních nádorů v Ústavu radiační onkologie. Do procesu indikace protonové radioterapie jsou zapojeny Urologické oddělení FN Bulovka a Ústav radiační onkologie. Ústav radiační onkologie je obligatorním článkem procesu indikace protonové radioterapie. Žádný pacient s karcinomem prostaty v FN Bulovka by proto neměl být indikován k protonové radioterapii bez toho, aniž by prošel Multidisciplinárním týmem Ústavu radiační onkologie. V případě, že je indikována protonová radioterapie, je žádost z našeho centra vždy signována vedoucím lékařem radioterapie X a mnou. Konkrétně u pacientů s karcinomem prostaty je léčba protonovým svazkem indikována velmi vzácně v některých specifických případech (v posledních 4 letech se jednalo pouze o dva pacienty – u jednoho se jednalo o oligometastatický proces, v případě druhého se jednalo o reiradiaci pánevní oblasti).“

- [71] Odkázat pak lze rovněž na dřívější vyjádření Nemocnice na Bulovce ze dne 20. 2. 2020, kde bylo uvedeno, že „Pacient X, nar. X, nebyl nikdy vyšetřován či léčen v Ústavu radiační onkologie Nemocnice Na Bulovce, a proto nemohl být z našeho pracoviště k protonové radioterapii indikován. Pacienta neznáme. V případě, že je z naší strany žádáno o úhradu protonové radioterapie, což jsou zcela raritní případy, je žádost z našeho centra vždy signována vedoucím lékařem radioterapie, X, a mou osobou. Vzhledem k tomu, že X jako vedoucí KOC je zároveň zaměstnankyní PTC Praha, není paní profesorka do schvalovacího procesu v zájmu ochrany naší nemocnice zahrnuta. V případě tohoto konkrétního pacienta se proto musíte obrátit nejspíše přímo na profesorku X.“
- [72] Vyjádření Nemocnice na Bulovce jsou tedy dle soudu v čase naprosto konzistentní, přičemž mezi nimi neexistuje vzájemný rozpor. V řízení došlo *de facto* jen k doplnění toho, jaké konkrétní oddělení jsou do procesu indikace v KOC Bulovka zapojena, resp. jak v takovém případě probíhá vyšetření daného pacienta.
- [73] Z těchto sdělení tak žalovaná učinila dle soudu správný závěr, že do procesu indikace protonové radioterapie jsou v KOC Bulovka obligatorně zapojena tato oddělení: Ústav radiační onkologie a Urologické oddělení FN Bulovka – zaměstnanci těchto oddělení se účastní multidisciplinárního indikačního semináře FN Bulovka, na kterém společně rozhodnou o optimálním způsobu radioterapie. Skutečnost, že si žalovaná ověřila tento proces indikace, tj. ověřila, zda se žalobce podrobil tomuto výkonu – konkrétně výkonu č. 51881 „*multidisciplinární indikační seminář k určení optimálního způsobu léčby u nemocných se zhoubným onkologickým onemocněním*“ – v některé ze zapojených nemocnic v KOC Bulovka, pak dle názoru tvoří jen jeden z důkazů pro závěr, že indikace protonové terapie v případě žalobce nebyla provedena v souladu se zákonem č. 48/1997 Sb. Jako další důkaz o tom, že v KOC Bulovka neproběhly činnosti, které by bylo možné označit za „indikaci“ protonové radioterapii žalobci, pak lze označit absentující zdravotnickou dokumentaci žalobce u tohoto poskytovatele zdravotní péče.
- [74] Zároveň soud k námitce formalistického přístupu považuje za vhodné uvést, že žalovaná se zabývala i tím, co je podstatou procesu indikaci protonové radioterapie, což je posouzení léčby a jejích možných variant v rámci multidisciplinárního indikačního semináře oprávněného poskytovatele, která však nikdy ve vztahu k žalobci neproběhla, a proto nebylo možné proces indikace považovat za řádný.
- [75] Je sice pravdou, že k žádosti byl přiložen zápis z Multidisciplinárního indikačního semináře týmu PTTC pro urologické nádory ze dne 3. 5. 2019, nicméně tento zápis nemůže o řádné indikaci ze strany KOC Bulovka svědčit, neboť PTTC není a nebylo

součástí KOC Bulovka, a zároveň multidisciplinární tým PTTC nebyl v rozhodné době oprávněn indikovat protonovou radioterapii.

- [76] Žalovaná se pak (v souladu s právním názorem zdejšího soudu) zabývala i tím, proč podpis X na indikaci na protonové radioterapie není dostačující pro závěr, že protonová radioterapie byla indikována řádně. Jednak se lze ztotožnit se závěrem, že X sama o sobě není poskytovatelem, jemuž byl udělen statut KOC, ale musela si být dle názoru soudu jako vedoucí KOC Bulovka být vědoma toho, že o indikaci protonové radioterapie nemůže rozhodnout sama, ale že do procesu indikace musí být zapojeni lékaři z Ústavu radiační onkologie a Urologického oddělení FN Bulovka, což se však v daném případě nestalo. Jakkoli se tento přístup může žalobci jevit jako tvrdý či formalistický, tak dle názoru soudu nelze přistoupit na to, že by jednotliví lékaři vystavovali za jednotlivá KOC samotná doporučení k léčbě, aniž by byl proces indikace proveden v daném KOC řádně, neboť je i s ohledem na zájmy pacientů nutné, aby bylo provedeno optimální posouzení možných způsobů léčby ve vztahu k dané konkrétní diagnóze, což se v případě KOC Bulovka v daném případě nepochybně nestalo.
- [77] Lze se rovněž ztotožnit s úvahami žalované, že řádnou indikaci poskytovatele se statutem KOC nelze nahradit odborným vysvětlením důvodů indikace ze strany jiných subjektů. Soud na tomto místě rozhodně nepochybně spolupráci lékařů napříč obory a z různých zdravotnických zařízení (ostatně tuto považuje s ohledem na zájmy pacientů za naprosto žádoucí), nicméně v případě vyjádření X ani X, oba z FN Motol, se nejedná o indikaci ze strany předmětného KOC (FN Motol), ale pouze o souhlasná vyjádření těchto dvou lékařů k navrženému způsobu léčby žalobce. Žalovaná se sice touto problematikou ve svém rozhodnutí zabývala, nicméně dle názoru soudu je podstatné, že žádost o schválení úhrady protonové radioterapie byla odůvodněna indikací protonové terapie ze strany KOC Bulovka, kterou podepsala X, a zápisem z Multidisciplinárního indikačního semináře týmu PTTC pro urologické nádory ze dne 3. 5. 2019; nebyla tedy odůvodněna indikací ze strany KOC Motol. Tato skutečnost pak vyplývá rovněž z vyjádření FN Motol ze dne 9. 3. 2020, dle kterého KOC FN Motol protonovou radioterapii žalobci neindikoval.
- [78] Zároveň soud nedospěl k závěru, že by žalovaná kladla na indikaci protonové léčby nezákonné či snad formalistické požadavky, které by byly na překážku přístupu žalobce k bezplatné zdravotní péči. Rovněž pak neshledal, že by žalovaná bezvýhradně požadovala splnění určitých pravidel, pro která neexistuje reálná opora, neboť soud považuje oporu pro postup žalované v podobě zákona č. 48/1997 Sb., na nějž navazuje systém komplexních onkologických center, za dostačující. Soud však nijak nepochybně požadavek žalobce na to, aby byl pro pacienta přijat nejvhodnější léčebný postup v co nejkratším čase, nicméně z ničeho nevyplývá, že by KOC Bulovka nebylo schopno tomuto požadavku v daném případě dostát, resp. proč byl vynechán standardní postup v tomto KOC.
- [79] Soud rovněž neshledal důvodnou námitku žalobce, že by žalovaná hodnotila žádost žalobce dokumenty, které nemají právní sílu zákona. Dle názoru soudu je logické, že žalovaná při hodnocení splnění zákonné podmínky úhrady protonové radioterapie spočívající v indikaci poskytovatelem, jemuž byl udělen statut KOC, „sábla“ do dokumentů, v nichž jsou tyto KOC uvedeny (Věstník MZ ČR č. 5/2014, resp. Věstník MZ ČR č. 4/2015), jinak by vůbec neměla možnost určit, kdo byl v daném případě oprávněn protonovou radioterapii poskytovat. V návaznosti na toto zjištění pak bylo logické, že žalovaná vycházela rovněž ze Smlouvy o spolupráci ze dne 27. 4. 2014, uzavřené mezi

třemi nemocnicemi tvořícími KOC Bulovka, neboť jinak by nebylo možno zjistit, která z těchto nemocnic je oprávněna indikovat protonovou radioterapii karcinomu prostaty. Tyto skutečnosti bylo v řízení nutné bezpodmínečně zjistit. V případě Dodatku č. 15 ke Smlouvě o poskytování a úhradě hrazených služeb č. 1608X002 ze dne 29. 6. 2016, jakož i Standardů radiační onkologie (pozn. soudu: což jsou dokumenty vážící se k posouzení druhé sporné otázky), lze uvést, že si jen stěží lze představit jiné dokumenty, na základě kterých by bylo možné provést porovnání cena protonové a fotonové radioterapie, jež provedla žalovaná. V případě všech uvedených dokumentů se tak jednalo o naprosto klíčové dokumenty, bez nichž by vůbec nebylo možné o žádosti žalobce rozhodnout.

- [80] K argumentu žalobce, že žalovaná zcela nekriticky vychází z přípisu X, který není vedoucím ani zástupcem vedoucího KOC Bulovka a který reagoval na dotazy žalované k nastavení systému ve „Fakultní nemocnice Bulovka“, nikoliv za KOC Bulovku, soud uvádí, že ze z dokumentů založených ve spisu vyplývá, že KOC Bulovka, ani žádná její součást (tzn. Ústav radiační onkologie FN Bulovka), se procesu indikace neúčastnila. Nadto je zcela jasné, že žalovaná učinila dotaz na KOC Bulovka ohledně indikace protonové radioterapie žalobci, tak za toto KOC odpověděl primář Ústavu radiační onkologie FN Bulovka, což je jednak nemocnice dle Smlouvy o spolupráci odpovědná za indikaci této léčby ve vztahu k této diagnóze a jednak se jedná o součást KOC Bulovka, jak bylo ve vyjádření primáře dostatečně objasněno.
- [81] Dle názoru lze proto uzavřít, že protonová radioterapie nebyla řádně indikována poskytovatelem, kterému byl udělen statut KOC, jak vyžaduje zákon č. 48/1997 Sb., a proto nebylo možné žádosti žalobce vyhovět.
- [82] V dalším žalobním bodu žalobce namítal, že revizní lékaři žalované nejsou oprávněni při indikaci protonové léčby věcně přezkoumávat stanoviska lékařů, která byla připojena k žádosti, resp. že žalovaná v této otázce postupuje v rozporu se zásadou, že „*smí činit jen to, co je dovoleno.*“
- [83] Nejprve soud považuje za vhodné uvést, že revizní lékař má tedy v procesu schvalování protonové terapie nezastupitelnou úlohu, neboť právě on hodnotí žadatelem předloženou zdravotní dokumentaci a posuzuje, zda došlo k naplnění kritérií pro schválení úhrady léčby.
- [84] Již předchozím rozsudku městský soud uvedl, že „*indikace ze strany KOC neznamena automatické schválení úhrady léčby. Jinými slovy je třeba rozlišovat dva důsledky stanoviska KOC. Za prvé jde o nezbytnou formální podmínku k úhradě protonové léčby z veřejného zdravotního pojištění. Za druhé jde o dokument, který přináší důležité poznatky při rozhodování o oprávněnosti úhrady léčby z veřejného zdravotního pojištění. Nejde však o stanovisko, kterým by byla žalovaná v tomto ohledu vázána.*“ Dále soud uvedl, že „*zákonná právní úprava neobsahuje požadavek, aby lékaři, indikující pacientovi protonovou radioterapii, ve svém doporučení zároveň srovnávali fotonovou a protonovou radioterapii. Právní úprava pro hrazení výkonu protonové radioterapie v příloze č. 1 položce 41 uvádí pouze jednu jedinou podmínku, a to, že je protonová radioterapie indikována poskytovatelem „(...) který má statut centra vysoce specializované zdravotní péče v oboru onkologie udělený podle zákona o zdravotních službách.*“ Pokud je tento požadavek u určitého pacienta naplněn, nepřísluší zdravotní pojišťovně (žalované) vyžadovat po pacientovi „*srovnávací plány*“ protonové a fotonové radioterapie apod. V případě, že bude mít žalovaná i po předložení doporučení centrem vysoce specializované zdravotní péče v oboru onkologie pochybnosti ohledně závěrů

takového doporučení (indikující protonovou radioterapii), má povinnost náležitě prokázat své (opačné) závěry a sama si obstarat případné další důkazy (typicky zažádat si o oponentní stanovisko KOC), a nikoliv po žalobci požadovat, aby doporučení indikující protonovou radioterapii samo obsahovalo podrobné srovnávání protonové a fotonové radioterapie.“

- [85] Z výše uvedeného tedy vyplývá, že při rozhodování o úhradě zdravotních služeb (výkonů) z veřejného zdravotního pojištění není vyjádření KOC ani dalších lékařů pro žalovanou závazné, jinak by proces schvalování revizním lékařem postrádal smysl. Nicméně je povinností žalované se s tam uvedenými argumenty náležitě vypořádat. Dle soudu tak žalovaná nepochybně, pokud ve vztahu k žalobci posuzovala, zda je protonová i fotonová radioterapie ve vztahu k žalobci postupem *lege artis*, aby mohla provést jejich nákladové porovnání, resp. nepochybně v tom smyslu, že si opatřovala další důkazy pro tyto své závěry.
- [86] Druhý velký okruh žalobních námitek se pak týkal závěru žalované, že fotonová radioterapie má být v případě žalobce rovněž léčbou *lege artis*.
- [87] K odkazu na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2021, č.j. 1 Ads 507/2020-78, ze kterého vyplývá, že již v závěru o indikaci protonové léčby je implicitně obsaženo, že jiné způsoby léčby nebyly shledány pro pojištěnce vhodnými, soud nejprve uvádí, že *de facto* ke stejnému závěru dospěl již v bodě [83] tohoto rozsudku, kde citoval předchozí rozsudek v téže věci, dle kterého „*zákonná právní úprava neobsahuje požadavek, aby lékaři, indikující pacientovi protonovou radioterapii, ve svém doporučení zároveň srovnávali fotonovou a protonovou radioterapii.*“ Nejvyšší správní soud však nikde ve svém rozsudku neuvedl, že by jeho závěr znamenal, že jiné způsoby léčby nejsou pro pojištěnce *a priori* vhodné, tj. jsou *non lege artis*. Nejvyšší správní soud mimo jiné ve svém rozsudku uvedl, že „*lze přitom předpokládat, že lékaři zapojení do indikace léčby zvažovali všechny potenciální léčebné postupy, přesto však dospěli k závěrům o indikaci protonové radioterapie, nikoliv terapie fotonové.*“ Dále pak dospěl k závěru, že nedostála požadavkům vyplývajícím z rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 8. 1. 2020, č.j. 14Ad 15/2019-76, s tím, že „*veškeré shromážděné lékařské zprávy naopak (vyjadřují-li se k metody léčby stěžovatele) hovoří ve prospěch léčby protonovou terapií. Žádný z ošetřujících lékařů stěžovatele nevyslovil závěr o použitelnosti fotonové léčby.*“ Nejvyšší správní soud pak shledal nezákonným postup žalované, „*která na základě obecných poznatků o léčbě karcinomu prostaty (nevyhovujícím kritériím obsaženým v § 13 zákona o veřejném zdravotním pojištění)* [pozn. soudu: žalovaná tehdy odkazovala na NCCN Clinical Practice Guidelines in Oncology – Prostate Cancer, Version 4.2019, August 19, 2019] *dovodila, že fotonová terapie představuje stejně jako terapie protonová v případě stěžovatele postup lege artis.*“ Nejvyšší správní soud proto uzavřel, že „*ze shromážděných podkladů řízení nic nenasvědčuje tomu, že by fotonová radioterapie představovala s ohledem na zdravotní stav stěžovatele rovnocennou metodu léčby jako indikovaná protonová radioterapie. Závěry žalované proto nenachází oporu ve správním spise. Jeví se přitom jako nepřijatelné, aby žalovaná stěžovateli odmítla schválit úhradu léčby protonovou terapií toliko s odkazem na obecné poznatky o léčbě karcinomu prostaty (NCCN Guidelines) v situaci, kdy žádná z lékařských zpráv nehovoří o možnosti léčby stěžovatele metodou terapie fotonové a ani žalovaná neopatřila žádný podklad, z něhož by takové závěry plynuly.*“
- [88] K tomuto rozsudku Nejvyššího správního soudu pak soud jen pro přehled uvádí, že shledal podstatný rozdíl v tom, že v tehdy projednávané věci byla splněna prvotní podmínka pro schválení úhrady protonové terapie ze zdravotního pojištění, tj. indikace této léčby

specializovaným zdravotnickým zařízením se statutem onkologického centra, což se v nyní projednávané věci nestalo. Doplnit pak ještě další odlišnost, a to, že ve svém stanovisku tehdejší ošetřující lékař (ve věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp.zn. 1 Ads 507/2020) použití jiných způsobů vyloučil, neboť uvedl, že léčba prostřednictvím fotonové terapie není pro stěžovatele natolik bezpečná jako terapie protonová. K takové situaci v nyní projednávané věci nedošlo, ba naopak – lékařka podepsaná pod indikací protonové radioterapie žalobci výslovně na dotaz žalované uvedla, že fotonová léčba je ve vztahu k žalobci postupem *lege artis*.

- [89] Soud dospěl k závěru, že žalovaná dostala povinností uvedeným v odkazovaném rozsudku Nejvyššího správního soudu, neboť se jednak (vázána právním názorem zdejšího soudu uvedeným v rozsudku ze dne 11Ad 10/2020) obrátila přímo na X, jednak do spisu založila nejen NCCN Guidelines, ale také vyjádření Onkologického a radiologického centra Multiscan s.r.o., což je součást KOC Pardubického kraje ze dne 21. 6. 2021.
- [90] Soud dále uvádí, že z vyjádření X ze dne 16. 6. 2021 sice jasně vyplývá, že preferuje protonovou radioterapie, neboť toto své vyjádření doplnila četným. i odkazy odbornou literaturu a lékařskými zprávami žalobci, nicméně na dotaz žalované, zda v případě žalobce by byla fotonová terapie postupem *lege artis* odpověděla: „ANO“. Jakkoli se jedná o velmi stručné vyjádření, tak dle názoru soudu je naprosto jasné a srozumitelné a lze z něj (ve shodě s žalovanou) dovodit, že preference X ve vztahu k protonové radioterapii nečiní v případě žalobce z fotonové radioterapie léčbu *non lege artis*.
- [91] Žalovaná pak dále vycházela z dokumentu NCCN Guidelines, ze kterého nevyplývalo, že by protonová terapie byla pro žalobce bezpečnější než terapie fotonová, tj. se jedná o srovnatelné metody léčby. Vyjádření Onkologického a radiologického centra Multiscan s.r.o. pak odkazovala na dvě doporučení Společnosti radiační onkologie, biologie a fyziky České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně, a to ze dne 14. 12. 2015 a ze dne 14. 9. 2020. K tomuto vyjádření pak bylo doporučeno britské Národní zdravotní služby (National Health System) týkající se protonové radioterapie karcinomu prostaty ze dne 13. 7. 2016.
- [92] Dle názoru soud tak žalovaná dostatečným způsobem v řízení prokázala, že ve vztahu k žalobci byla fotonová radioterapie rovněž léčbou *lege artis*. Pro tento svůj závěr si obstarala důkazy, které jsou založeny ve správním spise. Postup žalované tak odpovídal kritériím obsaženým v ustanovení § 13 zákona č. 48/1997 Sb., neboť nebyl založen výhradně na obecných poznatcích o léčbě karcinomu prostaty, ale vycházel mimo jiné i z vyjádření lékařky podepsané pod indikací protonové radioterapie žalobci. Soud proto nevyhověl námitce žalobce, že v řízení nebylo bez důvodných pochybností prokázáno, že mohl postoupit také fotonovou radioterapii.
- [93] K námitce, že žalovaná na jednu stranu odmítla, že by se X mohla podílet na indikaci protonové léčby žalobci, resp. že neprovedla zhodnocení zdravotního stavu žalobce, avšak na druhou stranu nekriticky vycházela ze stanoviska této lékařky ze dne 16. 6. 2021 k tomu, zda je v případě žalobce fotonová radioterapie léčbou *lege artis*, resp. že se žalovaná měla obrátit na X se žádostí o doplnění/objasnění jejího tvrzení, soud uvádí, že žalovaná vytýkala dané „indikaci“ provedené X to, že tato nebyla provedena oprávněným subjektem, tj. KOC Bulovka, nikoli, že věcné závěry ohledně léčby žalobce jsou vadné. Ve svých rozhodnutích pak žalovaná nikdy nečinila kategorické závěry o toxicitě a efektivitě protonové léčby, naopak vždy uváděla pouze to, že na základě zdravotnické dokumentace

žalobce nelze jednoznačně prohlásit, který z obou druhů léčby je ve vztahu k žalobci bezpečnější a efektivnější, resp. nikdy netvrdila, že by protonová radioterapie byla pro žalobce nebezpečnější či méně efektivnější. Obě metody tedy z těchto hledisek lze prohlásit za rovnocenné, jak učinila žalovaná, a proto bylo možné dle soudu porovnat jejich nákladovost.

- [94] Na úplný závěr k této žalobní námitce pak soud uvádí, že nedospěl k závěru, že by žalovaná měla povinnost obrátit se na X ohledně upřesnění/doplnění jejího vyjádření, neboť považuje za krajně nepravděpodobné, že by tato lékařka nebyla schopna předmětným dotazům žalované porozumět.
- [95] Žalobce dále zpochybnil porovnání nákladovosti obou druhů léčby, které označil za neurčitě a nepřezkoumatelné, neboť žalovaná vycházela pouze z odhadovaných vstupních informací.
- [96] Soud nejprve uvádí, že samotná nákladovost léčby není primárním referenčním kritériem pro úhradu léčby z veřejného zdravotního pojištění. Finanční náročnost léčebného postupu může být relevantní až v případě, že jsou porovnávány dva *lege artis* postupy. Takto dle soudu žalovaná v napadené rozhodnutí postupovala, neboť k porovnávání nákladovosti protonové a fotonové radioterapie přistoupila až poté, co dospěla k závěru, že oba dva postupy jsou u žalobce rovnocennými léčebnými postupy.
- [97] Samotný výpočet nákladovosti fotonové radioterapie v prvostupňovém i napadeném rozhodnutí považuje soud za transparentní a přezkoumatelný. Dle názoru soudu nemohla žalovaná postupovat jinak, než náklady fotonové léčby stanovit kvalifikovaným odhadem, neboť nemá k dispozici plán fotonové léčby žalobce. Žalovaná tento kvalifikovaný odhad učinila nikoli na základě libovůle, ale na základě ověřitelných podkladů, kterými byly Dodatek č. 15 ke Smlouvě o poskytování a úhradě hrazených služeb č. 1608X002 ze dne 29. 6. 2016 uzavřený mezi PTTTC a žalovanou, a dále Standardy radiační onkologie vydané Společností radiační onkologie, biologie a fyziky. Konkrétní výpočet pak provedl správní orgán I. stupně v bodě 67. svého rozhodnutí.
- [98] Soud tak shrnuje, že ze strany žalované šlo o kvalifikovaný odhad, který má dostatečnou vypovídající hodnotu, a proto může posloužit jako podklad k závěru o vyšší ceně protonové radioterapie. Tento závěr (porovnání obou druhů léčby z hlediska jejich nákladovosti) pak soud, za situace, kdy nebyla vůbec splněna prvotní podmínky pro úhradu daného zdravotního výkonu, tj. řádná indikace protonové radioterapie ze strany KOC, hodnotí jako naprosto dostatečný.
- [99] Zároveň soud uznává, že je skutečně pravdou, že výše uvedené dokumenty Standardy radiační onkologie a Dodatek č. 15 byly do správního spisy založeny až odvolacím orgánem, ačkoli z nich vycházel již správní orgán I. stupně. Soud však nedospěl k závěru, že by se jednalo o natolik závažnou vadu, která by měla vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Není totiž pravdou, že by žalobce neměl možnost se k tomuto dokumentu vyjádřit. Jednak byly oba dva tyto dokumenty zveřejněny na webových stránkách žalované, ale především je nutné poukázat na zásadu, že správní řízení tvoří na obou dvou stupních jeden celek. Za situace, kdy odvolací orgán „jen“ napravil procesní pochybení správního orgánu I. stupně v tom smyslu, že oba dokumenty doplnil do správního spis, aniž by z nich dovozoval odlišné právní závěry, nemohlo dojít tímto postupem k zásahu do procesních práv žalobce. Ostatně z odvolání žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí je zřejmé, že tento odhad nákladů fotonové radioterapie provedený správním orgánem I.

stupně rozporoval z důvodu jeho nepřezkoumatelnosti, tedy ze stejného důvodu jako v podané žalobě. Je tedy zřejmé, že žalobci nebylo odepřeno právo bránit se proti závěrům správního orgánu I. stupně, neboť žalobce v řízení této obrany využil.

- [100] Žalobce pak dále namítal porušení zásady materiální pravdy a zásady vyšetřovací.
- [101] Podle ustanovení § 3 správního řádu platí, že nevyplývá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2. Tato zásada materiální pravdy je dále konkretizována v ustanovení § 50 a násl. správního řádu. Podle ustanovení § 50 odst. 2 téhož zákona podklady pro vydání rozhodnutí opatřuje správní orgán. Jestliže to nemůže ohrozit účel řízení, může na požádání účastníka správní orgán připustit, aby za něj podklady pro vydání rozhodnutí opatřil tento účastník. Nestanoví-li zvláštní zákon jinak, jsou účastníci povinni při opatřování podkladů pro vydání rozhodnutí poskytovat správnímu orgánu veškerou potřebnou součinnost. Podle ustanovení § 52 správního řádu účastníci jsou povinni označit důkazy na podporu svých tvrzení. Správní orgán není návrhy účastníků vázán, vždy však provede důkazy, které jsou potřebné ke zjištění stavu věci.
- [102] Městský soud nejprve uvádí, že správní orgán se nemůže odpovědnosti za zjištění skutkového stavu v souladu s principem materiální pravdy a odpovědnosti za opatření podkladů pro rozhodnutí zbavit a nelze na účastníka řízení zcela přenést povinnost správního orgánu opatřit v případě potřeby podklady pro vydání rozhodnutí. Čistě vyšetřovací zásada se však uplatní pouze v řízeních, ve kterých má být z úřední moci uložena povinnost (viz ustanovení § 50 odst. 3 správního řádu). To však není případ tohoto řízení, které je zahájeno na žádost žalobce. Podstatné bylo, že žalobce nebyl v dané věci nečinný a žalované předložil několik lékařských zpráv na podporu své žádosti. Pokud by žalovaná rozhodla jinak, než by svědčily důkazy předložené žalobcem, bylo na ní, aby si sama důkazy v souladu se zásadou materiální pravdy a vyšetřovací zásadou obstarala.
- [103] V nyní posuzované věci soud dospěl k závěru, že žalovaná dostala jak své povinnosti z výše uvedených ustanovení správního řádu, tak ze zrušujícího rozsudku, jak bylo uvedeno výše. Na základě nově shromážděných podkladů dospěla k jasným a přezkoumatelným závěrům, jak bylo uvedeno výše.
- [104] K argumentu žalobce, že žádný právní předpis nestanoví, aby se k doporučení X připojili další odborníci výhradně z KOC Bulovka, soud uvádí, že podmínkou pro úhradu předmětné léčby byla indikace poskytovatelem, kterému byl dle ustanovení § 112 zákona o zdravotních službách udělen statut centra vysoce specializované péče v oboru onkologie. Jelikož X sama o sobě tímto statutem nedisponuje, tudíž ji nelze označit za oprávněného poskytovatele, a jelikož bylo v řízení prokázáno, že indikaci neprovedla ani KOC Bulovka, ani jednotlivé nemocnice zapojené do tohoto KOC, a že se v případě vyjádření lékařů FN Motol jednalo o jejich soukromá souhlasná stanoviska k indikaci žalobce, nikoli o stanovisko přímo KOC Motol, tak je nutné konstatovat, že veškeré zákonné podmínky byly v daném případě žalovanou zcela správně zkoumány.
- [105] K argumentu, že žalovaná směšuje dva různé typy řízení (kontrolu plnění povinností poskytovatele zdravotních služeb vůči pojišťovně a rozhodování o úhradě z veřejného zdravotního pojištění) soud uvádí, že tento názor žalobce nesdílí. Je tomu tak proto, že v daném případě nešlo o to, že by poskytovatel zdravotní služby nedodržel svou povinnost vést zdravotní dokumentaci, a toto by bylo kladeno k tíži žalobci, neboť předmětní

poskytovatelé tuto povinnost ani nikdy mít nemohli, neboť žalobce u nich ani nikdy nebyl léčen, jak bylo v řízení zjištěno ve vztahu k FN Motol i ke všem nemocnicím zapojeným do KOC Bulovka. Absenci zdravotnické dokumentaci pak žalovaná využila pouze jako podpůrný důkaz pro svůj závěr, že protonová radioterapie nebyla žalobci řádně indikována oprávněným poskytovatelem.

[106] Ze všech shora uvedených důvodů proto soud neshledal žalobu důvodnou a podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. žalobu zamítl.

[107] Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce nebyl ve sporu úspěšný a žalované žádné náklady v řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 19. října 2022

JUDr. Ladislav Hejtmánek v. r.
předseda senátu